

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 04492

MANEKINEN

Devorah Fogel

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

סדר ג' | סדר א' | סדר ב' | סדר ד' | סדר ה' | סדר ו' | סדר ז' | סדר ח' | סדר ט' | סדר י'

סדר י"א - סדר י"ב

סדר י"ג - סדר י"ד - סדר י"ה

דכורה פאגעל

ס א נ ע ק י נ ע ו

פידער

ווארשע-לעמבערג 1934 פארלאג „צושטייער“

Debora Vogel
M A N E K I N Y
P o e z j e

Lwów-Warszawa 1934 Nakł. „CUSZTAJER“

Druk. „POL“ Warszawa, Przejazd 11, tel. 111.7-31

סאניעקייט
1932 — 1933

פיגורן-לידעו

I

דען טעג קאָנען שוין נישט אנדערש זיין
די בראָד אַזעלכע
איז דער רעכטעק די סיגור פון אונזער לעבן.

דער רעכטעק איז פון זיסער מאַנאַטאָניע די נשמה:
דען איין גאָס איז פאַראַן פאַר אלע טעג
אַננעהויבן אין דעם הויז וו מען הוינט
און בעשלאָסן אין דעמזעלבן הויז
דען די זון הענגט פון דער צווייטער זייט.
דער רעכטעק איז די נשמה פון אַפּזאָג:
א גראַע באַן מיט דאָנאַנען פאַסירט סטאַציעס מיט איין נאַמט-
לאַמטערן

טעג גראַע און בלאַע הענגען אויף הענט קאַלעך-גרינע
א גראַער טאַפ, א בלאַער, א גראַער...
אויבער גאָסן ווו דער נעפּל בלייבט פאַרן האַנט מיט מיכך-קאַנען
און און שטייבער שטייען הענט און טישן
און ציי הענט און טישן סיגורן מיט גלעזערנע אויגן

אָבער דער קהאָרדאָט האַנדערט נישט
 אין דער אומעטיקער הייטקייט
 פון איין נאָס.

דער קהאָרדאָט פאסט אריין דאָס גאַנצע לעבן
 אין קלומפן בלייערנע פון טעג
 פאַרלוירענע שוין פון אָנהויב, שוין פון המיד.

מען קאָן בלייבן אין דעם הויז דו מען הוינט
 האַרים נאָרנישט קאָן נעשען
 אין צווייטן הויז.

צוהאַס גיין אין אַ צווייטער נאָס:
 אַ קהאָרדאָטישע פלאַך פון זיסער מאַנאַטאָניע
 אין דאָס לעבן, איז די העלפּט.

III

ארום און ארום דער שניאָט גייט אַ בלאַסע גאָס
אין דער בלאַסער קיילעכדיקער גאָס
קרייזן בלאַע דאָמען הערן שחאָרצע
אַלע הייזער זענען גלייך אין דער גאָס
דער קיילעכדיקער.

צוהאַט גיין אין דער אומעטיקער היימקייט
פון אַ גאָס אַ קיילעכדיקער
זען אין יעדן הויז קומט פאַר אַלצרינג
האַט קאָן זיין.

און ס'קאָן קומען די באַגעבעניש
און אַ צוהייטע...

די שמאָט איז די נשמה פון קרייז
דער קרייז איז אַ מידער גוף
האַט האָט זיך אָפגעזאָגט פון האַרטן
אויף די טויזנט קאָירטע זאָכן
האַט האַלטן באַדארטם בעשען.

דאָס גראַע הויז אין ערשטער גאָס און צוהייטער
איז די פארביקסטע זאָך
פון אַלע אומבאָקאנטע מזרח אין הייטע גאָסן.

IV

צומאָל איז אַ קיילעכדיקער בלעך-טאָפּ
אזוי אומעטיק הי אַ זאַנגהייזיקער מענטש.

אין אַסך היזער רייבן דינסטן גרויסע בדיקן
און בלאָע זעלנער מאַרשירן אין נאַסן
און אויף זעלנער אונטערמען שטייטע
און אויף בלאָע זעלנער-מונדרון
בלאַנציק בעפּוזטע פּיר קיילעכדיקע קנעפּ.

אין היטרינעס טרויעריקע פּאַפּיר-זאַקעס
פרעזענטירן קליידער קאַרן-בלאַע
און צעשמייכלטע פּאַרצעליי-זאַקעס
שמעלן אויס האָר אַנדלירטע
דריי צענטימעטער ברייט יעדע כּחאַלע
די פּון בלעך שחאַרצן און פּון בעלן בלעך.

און טראַמוואַיעס רויטע און בלאָע
פּירן אָפּ מירע פּאַרשויןען
אין דעם פּלאַכן הויז חו מען חוונט:
איטלעכן אונטער זיין נומער.

ערשטע סטאַציע. צווייטע סטאַציע. דריטע.
ברייטע-גאַס... לאַנגע-גאַס... גארטן-גאַס...
גארטן-גאַס... לאַנגע-גאַס... ברייטע-גאַס...
ערשטע סטאַציע. צווייטע סטאַציע. דריטע.

אַ גרויסע קויז פּון גאַרער גלייכקייט
איז דאָס לעבן,
איז די העלם.

V

צווישן פאטעטישע גוים פון גראַען בריימעטאָל
האָט הייַן שוין מער באַרישט
איז די עליפסע דער איינציקער גוף
האָט האַרט נאָך אויף באַגעגענישן אין שטאַט-נאַטן

די עליפסע פארשטייען צעהאנדערטע פלאַנעטן
און אַלע איינזאַמע מענטשן
האָט האַבן זיך אָפגעזאַגט פון האַרטן.

די עליפסע איז די פענקשאַפט פון רוים
און די פארביקע הייטקייט פון מזרח.

און דען אַלצרינג איז שוין פאַרמאָלן
דענטמאָל מוז מען זיך אַפּשר אומקערן
צו דער טרויעריקער פענקשאַפט פון עליפסן
האָט הייַן נאָך חמיר עפעט.

אַסך טעג פאַראַן אין גרויסן רוים.
אַסך מענטשן. אַסך אומבאַקאַנטע זאַכן.
אַ גרויסער העב ביימ פון איין טאַג צום צווייטן:
דער פאַנטאַסטישער העב פון אַפּוואַב.

קייִלעכדיקע לאנדשאפט

אין שטיבער קאנטיקע הי דער אָפּזאָג
זייט און האַסערוק געקאַלעכמע קיכן
דערן רייף מעשענע טעפּ-מאַראַנצו
בראַע לענגלעכע פּלאַמען פּון טעפּ.

און פּלאַשן הי זימענעט קיִלע, גלעזער שטיִלע
צעפענען זייבער רעזוננירטע
סאַר טאַרהאַומטן פּרעמדלענריושן טיי
און קאַדע האַס איז האַרט הי דער אָפּזאָג...

אינדרויסן גייען קייִלעכדיקע גאַסן
האַנגס פּירן זיסע הייסע מיִלך אין קאַנען
און אומנויטיקע ברוסטן מיט מיִלך זיסער
בויגן זיך איבער גראָע זיסע קאַנען.

סאַרשטאַט-גאַסן עפענען פענצטער-פּאַרנס
מיט נאַפּט-באַנקעס זיִלבערדיקע רוינדע
און מיט הערינג-פעסלעך קייִלעכדיקע פעטע
און מיט זעק פּון מעגריס און ברוינער קאַשע.

און אויף טראַטוואַרן און סקווערן
שאַקלען זיך קייִלעכדיקע היט פּון הערן שוואַרצע —
מענטשן האַפּן ערגעץ אָנגעהוירן זייער גורל
און שפּאַצירן.

האַס איז בענקשאַפּט... האַס איז אָפּזאָג...

הערינג-פעסלעך

קייצעכדיק הי די העלם און הי די שטאָם
זענען די פינעף הערינג-פעסלעך מיט דייפן
אין רעם קאָלאָניאַל-געשעפט
צדייטע גאס נומער 20.

אין קייצעכדיקע פינעף האָלץ-פעסלעך
לינג בראַע נעזאַצענע פעטע הערינג

50 גראַשו א שטיק גראַשו 50
פעטע הערינג
ציי יאזוא שימעל

און אויף הייטע בלאַזיקע ימען
נייען שמאַלע שיפן פיש באַלאָרן
— פיש נרויע און סאמעטענע הי אַ האַרבסט-מאָגן —
נייען שיפן אין אַ בלאָער, קיצער הייטקייט
פון שטאַלערנע רעזינגירטע פייסאָזשן...

און אויף ימען הייסע
פון בלאָען קאָבאַלט און אויטראַמאַרין
נייען שיפן מיט מאַראַנצן באַלאָדענע
מיט באַנאַנען פליישיקע און דושנע טייטלעך...

שיפן נייען פון מעשענע פייסאָזשן
הי די זון איז אַ נרויסע מעטאַל-קויל
הי אין באַסן עלאַנטישע הי באַגד-באַעך
איז אַלצדינג הי צום ערשטן מאָל און נויטיק.
פאַנטאַסטיש און הי פון באַרנישט
הי דערפאַרענע, אַלטע באַנאַנען. הי מאַראַנצן.
הי מענטשן מיט פאַרשפּיטע מזרח.

האלץ-סוחרים

הונדערט. געלע ברעטער און צוויי הונדערט
אין א בלאַטן קלאַש מיט געלער זון.
א בענקען זינט ס'ר א זייגער סינעף
אין דער קויעכדיקער היימקיים פון א שטאָט
מיט די טויזנט קאַלירמע היימע זאכן...

געלע ברעטער לעבן טעג טאַנטאַסטישע
מיט באַגענענישן די קאַלירן און גראַע אַפּזאָגן
האַס עפענען זיך און שליסן
די אַ בלאַטער טאַג און די פון אַנטראַציע די לעכט.

און זען ס'קאָן שוין מער גאַרנישט קומען
איז מען היידער און די פון תּמיד
אין דעם לאַנגהייטיקן האַקזאַל פון האַלץ-לאַגער
זו עס האַרטן האַלץ-שוימן מיט פּיס.

טעמפע האַסערדיקע אויבן פון האַלץ-סוחרים
און קאַנטיקע הילצערנע לייפן
לעקן אַפּ איצט דעם רויש דעם קאַלירטן
האַס קלעבט נאָך אויף צעהאַנדערטע ברעטער:

די זאכן האַס זענען נישט געקומען
קלעבן שפעטער אויף קליידער און אויף סינבער
זען מען קערט זיך אום פון געפּוּוּחטע
און ראָך גאַנץ אוימוטיקע רייזעס.

זאלקעס

א לאנגע צייט געשטאנען איז זי
די א האלבאקט אין פאָרצעליי
אונטער א מיכטיקער שויב:
פּרױד-געשעפט - ברייטע גאס - נומער פּופּאן

פון רוטצעכן פאָרצעליי-טייג
פון ריבענסישן פרויען לייב
געקנאָטן איז זי געזען
און פארטירט מיט צוויי דאָזע ברוסט-עפל
די מיט קיילעכדיקע גלאַנציקע אויגן.

מיט האַלב-צעלעפנטע אויגן
האַט געשמייכלט דאָס פאָרצעליי
בלאָט און האַסערדיק הי פארהירושט
פון אַלצדינג דאָס פאַסירט אויף דער העלם
פון דער צווייטער, פון יענער זייט גלאָז.

און פון יענער זייט פונם פענצטער
שפאצירט האָבן מיט עלאַסטישקייט לאַקעס
מיט אויגן זיסע מאַנדלען לאַנגע
און באַזעבליעכע הענט און פיס.

לאַקעס מיט אַ האַרץ אַ באַהענגעכט
טראַגן אויגן-אפּלען גלעזערנע אין טוש-ברעמען
און אַ שמייכל אין קארמין מאַרקע קאַמעלעאָן
אין פּנימער פּון פּאַרצעליי האַט שמייכלט.

אין דערזעלבער צייט פרעזענטירן
ראָזע לאַקעס ברייטע גאַס נומער פּופּען
ברוסטן לעבעדיקע די קוילעכדיקע עפל
און אַ טרויעריקייט די נאָך אַ גליק אַ פאַרשפּילטן.

פערד און מאַרסן

דעם מאַלער כירילאָ

ס'איז די אַ מיספּאַרשטענרעניש וואָס זיי האַלטן די אויגן אָפּן
טראַגישע פערד און די בילדער פון כירילאָ
און נישט הויצע לעכער: אייביקע אויגן פון סקולפּטורן

ביז צו דער ערד פאַרן אַראָפּ פערד-לאָקן
פון שטיין ברוינעם און הייסן מאַרמאָר
בלויז צו דאָרטישע און יאָנישע קאָפּטעלן.
די פיס אָבער זענען האַרטע פיר קאַלומנעס.

לעבן זיי אַלטע טעמפלען פאַר געמער
זענען די דעמבעס באַיאָרטע
מיט שטוימפּן פון מויערן און בלינדע לייבטאָרסן.
אַ, אומבאַהאַלפּנקייט פון טעמפלען אַלמע
פון מאָרסן מיט הענט אָפּגעהאַקטע
פון פערד בלינדע מיט גרויזעס געאַקמע...

אין פרויזיר-הימרינעס די וואַקס-לאַקעס
שמיכלען בלינדע די אַנטיקע מאָרסן
וואָס קומען פון אַ הייטער העלמ
מיט אַ טראַגישן באַשלוס: צו פאַרגיין...
און קאַנען נישט פאַרגיין:
מאָרסן מיט צוויי אויגן בלינדע.

אין אַלמע טעמפלען צאָמיר מאַכן פּריוור-דיטרינעט:
א דיטרינע מיט פּלינדע טאָרסן וואָס זען אַלצדינג
א דיטרינע מיט טאָרסן אין מאַדישע פּריוורן!

און פּערד שטאַלצע מיט שטיינערנע גרינעס
אויטשמעלן און רוימען פון גלאַז און אייזן
די ס'שטעלן אויס פּאַרד און סימראָען.

דאָרים אַלץ וואָס געשעט איז פּלינד
די און אַלמער טאָרס
מיט הענט אָפּגעהאַקטע
און הויצע לעכער אויף אויבן.

חונקינו

דרוי לאַקעס קוילעכדיקע גון ראָזע פאַרצעליי
שמייכלען אינמער גלאַז-שוין פאַרלוירן
זיי טרויעריק זענען האַלט געשמייכלעט, זיי פאַפיר

הויבן אויף איין ראָזן אָרעם
הויבן אויף דעם צווייטן ראָזן אָרעם
הויבן אויף דעם ערשטן אָרעם...
פרעזענטירן זענען דרוישנדיקע קליידער:
זיי יאָר איז דער זעל-קאָליר אין מאָדע...

די העכט איז אַ קאָרוטעל פון פאַרצעליי
מיט לייחנטענע הימלען זענען
אין מיט הימלען פון עלאסטישן גאַלד-זענען
זיי צוגעקלעבטע שוואַרצע הערן שמויזע
און עלאסטישע דאַמען זענען
האַבן מער גאַרנישט האָט צו זיין
נאָר שמייכלען מיט זענען זאָל-אויבן
און געצירקעטע קאַרמין-זיין.

ערשטע זאָט צווייטע זאָט אַ דרויע...
אַזע צוויי מינוט אַ דרוי און היידל...
זיין אַ צווייטע פאַפירענע זיין
זיין אויף אויף הימלען פון לייחנט.

און גאַרנישט מער קאָן מען זיין
זיי שמייכלען נאָריש צו אַלציינב...

א ליד פון שטוב-מצבל

שטיבער קאָנען די מענטשן זיין פארלאָזן:
שטיבער אויסמאָפעטירטע מיט אָפּזאָג
די צווישן שטיצע טישן און קרעדענצן
האָפּן זיך אָפּגעשפּילט אמאָל אומעטיק פארפלאַנטערטע מזלוח.

דעמאָלט ערשט שלעפּן אַפּיר די מעבל
פון דער קאנטיקער איינזאָמקייט זייערער
פארבאָרבענע נאָר מאָרנע געשיכטן:

פון דעמבן-האַלץ מעלאַנכאָלישן
פון רויסן מאַהאָנאָני, וואָס בענקט נאָך אין דער גרויסער הייטקייט
און פון סאַמעטענעם העבאָן וואָס הייל מער נאָרנישט.

אין בונט-פארביקע, פון דער הייטקייט באַלערנסע
הייסע טעפּיכער פון בלאָער סמירנע
לאָזן זיך אַרײַן אין אַ צערטצען
פון הענט מירע און פון מירע בלעטער.

און צום סוף צעעפענען זיך אויך-קאַכ
מיט אַ לאַנגער אומפאַרשטענדלעכער מעשה
פון זאכן פאַרשפּילטע שוין פון אָנהויב...

און אַ פּוסטע שטוב
און אַ גרויסע פאַרלאָזטע שטאַט
דערן פּויל מיט קאַלירטע מזלות.

ווארט

אויבער שטיינער מויזנט יאָר אַלע פליסמ האַסער
און ברוינעמס הונדערט מעמער מיפע שפייט האַסער
און אין קיך-טעפ גרויסע באַנאַלע.

דאָס באַרג-האַסער איז זיי אַ פאַמעזשע דראַמע
זיי אַ קילע טרייד פון אַלצדינג האַס איז
זיי דאָס לעבן נאָך לאַנגע יאָרן האַרטן :

אַ זייסע שטיינער, אַ דאָס פליסן...
דער הימל איז בלאַ און די מויערן גראַ...
זיס זיי אַ מאַנדל איז דער הימל...

און אין קייכעריקע בלעכערנע קיך-טעפ
לעבט צויג-האַסער פעטלעך זיי דער לאַנגזייג
טרויעריק זיי מעל און זיי מענטשן
דאָס קאָנען נישט לעבן פון גאָרנישט.

אַבער אָדנט, ווען אַלצדינג איז שוין פאַרפאַלן
שטיין אין גלעזער לעבעריקע האַסערן :
ברוינע קאָחע, זיי קופערנע, אַראַנזשאַדע :

פון בענקשאַפט די ביטערקייט
פון פרעמדע לענדער די פאַרביקע זיימקייט
און פון טעג אויסגעבענע די אַראַמאַטישע קיכקייט.

אין קאפען אין פארט אין דין
אין קאנטיקע שטיבער מיט מענע
מדינקט מען לאנגזאם
און מער טוט מען בארנישט
פון בענקשאפט די ביסערקייט
און פון לעבן די זיסקייט

דורך א דינעם שטרוי
פון א בארישן גלעזל אראנזשארע
מיט א קרייזל מאראנג אין גלעזל

צווי מעמאלן

רוימער קופער איז א טאנמאסטישע ערד-מרער
אויסגעזויינט אין א מינוט פון גרויסן גלוק
דען מען האט ארצדינג
דאס מען קאן האבן.

עלאסטיש די הארבעסטיקע גאסן
פון רויטן און געלן קאליר-טויך
דאס זאגן נאך אז אסך
און כשוטן מיט קלונן פארמעט
די מיט אוימבאקאנטע מזרח -

איז קופער די נשמה
פון טעג דען ארצדינג איז מעגלעך
אין שטופער באנאלע
אין גאסן מיט גארנישט:
מיט קומט בלאָער אין געלע לאמטערנס.

אָבער גראָער צין איז באַצערט
אין אוימבאָהאַלפן.

טרויעריק די לאנגזייטיקע מענטשן:
גראָע מענטשן דאָס קאָנען נישט לעבן
פון גארנישט:
נישט פון קומט בלאָער
נישט פון וואַרעמע לאמטערן-לאַמפן...

הייוצור

צױנאָבער-דעכער : טראָפּנט האַרעמקױט.
אױן הייס אין פּאַרקרױמטע רעכטעקן געזאַמלט :
יענען הייס האָט איז פּלאַנד און אָן זױטקױט
דאָ דערם עס אַ זױכער בעזױפּען...

אַנגעשפּאַרט זױך אין מױערן
אַנגעשפּאַרט זױך אין דעם אָדאַל פּון אַ גאַס.
אַ, די גאַס האָלט זױך געשלאָסן אין אַ קרױז
און אזוי שטייט פּאַרענדױקט איר גאַנג
הױן די הייוצור האָלטן באַשטאַנען...

אַבער די הייוצור הױלן נישט דעם טױט :
די הייוצור הױלן בלױז אױף אױן אַמעם
אַפּדען זױך — פּױם גראָען ים : פּױ דער גאַס...
און הייוצור פּאַרלאָקט זױ דער בױגן פּון מזלֶת...

אױף אַן אַמעם בלױז
טױלען זױך די הענט צעטומלט
פּאַרן גרױסן ים פּון שטיבֶקױט
האַט האָט אױפגעשטאַנען אַרױם זױ מיטאַמ אַל.

שפאץ-גראמאסקע פערלין

פּיאָלעט איז דושנע די אַ פאַרלוירן לעבן
און די אַ פאַרשפּילטע זאך טאַנטאַסטיש
און אַ גאַנצן אָדנט און אַ גאַנצע נאַכט
קדיזט פּיאָלעט אויף אַ בראָער מויער.

און די מאַראַנצענע רעקלאַמע אויף אַ צווייטער האַנט
צעפענט זיך מיט ווייטע פּראָספעקטן
גלייך אַלמבאָקאַנטע שטעט און הייזער
דען מען קאָן פון זיי אינערבען נישט אַדעקגיין.

ביז עס קראַט אונז אָפּ אַ ציטראַנגעלע לאַנדשאַפּט
מיט דער גלעזערנער קיסקיט פון פאַרצייכטן
מיט דער סלוגשאַפּט פון רעכטעקן און קובן —

אין פּיאָלעט מאַראַנצרויט ציטראַנגעל
געשריבן שטייען פאַרפּלאַנטערטע מזרח;

אופא-פילם

האַטעל שטאַט לעמבערג

א פ א

שטייט בעשריבן אין פּיאָלעטענע דושנע אַותיות
און מער גאַרנישט שטייט נישט בעשריבן
מיט דער פאַרב פון פאַרשפּילטע זאַכן...

= די = קוישע סוזאנא = די קוישע = סוזאנא = די =
 פליסט פארביי אין מאראנצענע ליכט-בלאָבן
 פליסט פארביי הונדערט מאָל און טויזנט מאָל.
 זיינט העט אַ גרויסע פויפליקע
 קאָנען ציטערן פאַר פאַרבאָרגענע הייטע זאָכן:
 פאַר ברוסטן צארטע הי דורכזיכטיקע עפּל-בלומען
 פאַר בייכער שמאָלע הי קאָסטבאַרע פערל-מושלען
 פון = דער קוישער סוזאנא = דער קוישער = סוזאנא = דער =

און גאַנץ שפעט דעמאָסקירט זיך אויף איינמאָל
 אויך דער נאַפּלער קאָליר פון אַטזאָג
 די פאַטעמישע לאַנדשאַפּט אין צימראָן-געל
 אויף אַ רויטער מויער אַ זעקסגאָרנדיקער:

ש ט ו י ב - ז ו י ג ע ר

ביי פּריץ וואַלף
 צ ז ב א ק ז מ ע ן

דער = דער פיינסטער = דער דויערהאפטער = שטויב-זויגער =

שטייט געשריבן אין קאָליר, נאַפּלען פון אַפּזאָג
 מיט דער גלעזערנער פאַרב
 פון מעג פאַטעמישע הי גריןע דעכטעקן
 וואָס אויף איינמאָל און גאַנץ אומרעדוואַרט
 דעמאָסקירט זיך:
 פון געוויינלעכע צימענעס דער קאָליר...

טרינקלידער
1930 — 1932

טרינקליד I

איצטער איז די צייט בעקומען
בעקומען די צייט פון טרינקלירער
האָרום טרויעריק זענען מיר ביז צום שויט.

האָטזשע קאָן מען טון
דען ס'נעמט אונז ארום דער טרויער
די אַ קרעל מיט טויזנט אָרעמט
פון דער זייט איז פון דער צוהייטער זייט
האָטזשע קאָן מען טון...

דען מען קען נישט לעבן אָן מענטשן
איז מען קען נישט לעבן מיט זיי?

טאָ זאָל מען זיך זעצן ארום טישן
טרויען זאָלן זיך אין הייבן סאַמעט אָנטון
מענער זאָלן הייסע לייפן ברענגען
אין הענט צערטלענדיקע טרויעריקע הענט.

אין מען זאָל קרישטאָלענע גלעזער שטעלן:
פון קיינ בערנשטיין גלעזער, פון רויטע קרעלן —
אין זיך טוקן אין דעם קלעביקן בעטראַנק
אין בעטראַנק פון טרויבן אין פון קושן.

און מער באַרנישט
און מער באַרנישט טון
האָרום האָטזשע קאָן מען מער נאָך טון...

טרינקליד II

הארטן.

הארטן ביו אין פרשטער גאס און צהייטער גאס
העלן געל אין רוים אויפצליען פענצטער פון הייזער.

הארטן.

הארטן ביו טרויערוקע פענצטער
העלן מיט שדערע סארהאנגען פארניין.

די פיל מזלות הערן איצט אויסגעשפילט
אונטער געלע פענצטער-שוויבן.
די אומבאהאלטן און טרויערוק
אין אויף אייביק סארשפילט.

אין אלע שטיבער

אונטער אלע באארוכטענע פענצטער-שוויבן
זיצן מענטשן ביי טישן און ביי הענט
אין ס'קומט נאָרנישט פאָר אין די שטיבער
אין ס'איז אלץ האָס ס'קאָן געשען.

פון נאָרהעלטישע הייטע גאסן
זענען מענטשלישע מזלות איצט צוריקגעקומען
אין דער שטוב, דו מען דוינט.

איצט איז געקומען די צייט פון טרינקלידער
האָרים נאָרנישט קאָן שוין קומען פון די גאסן.

טרינקליד III

אונזער טרינקליד איז טרויעריק.
די דאָס לעבן. די דער טויט.

האַסזשע זאָג מען מוזן
הען ס'קומט גאָרנישט מוזן דער גרויסער זאָג נאָסן
און הען אַלצרינג הערט שוין גלייך
האָס קימט.

הען ס'קומט גאָרנישט
איון יאָר און צוויי יאָר און דריי
זאָג מען איבערזאָגן אלע מעג און הונדערט מאָג
אן אומבאַהאַלפן ליד פאַר דעם לעבן:

האַסזשע קאָן נאָך מערער קימען
האָס מער
די דער קופּערנער קאָסטאָן-בוים אלע האַרבסטן
די געהוינגלעכע מענטשן אין נאָסן באַנאַלע,
אין שטיבער באַנאַלע מיט הענט און מיט טישן
וואָסזשע קאָן מער קימען.

הען אַלצרינג איז צאָרט און זייער זעלטן
די דורכזיכטיקער און שמעקנדיקער פאַרצעליי:
האָרזם ס'דאָרט די קאַלטע ערד מיט רוים צוויי מעטער
האָרזם ס'דאָרט דאָס גאָרנישט, דער טויט.

פוטטע גאסן זענען מארביקער הי דאָס גאַרנישט
און אַלצדינג דאָס קוימט איז מער
הי דאָס גאַרנישט, הי דער טויט.

לאָמיר זינגען אַ היינליך גוט לעבן
דאָס איז טרויעריק הי דער טויט.

טרינקליד IV

און פארביי מיז זיין דער טאָג מיט הונדערט גאָסן
דורכגעמאַסטן זיין פון אלע שטעט די גאָסן
מיט פיל הונדערט מירע פיס.

איצטער ערשט קאָן מען אויפזינגען א טרינקליד:
ערישט איצט.

ודען מען דארף גער גאַרנישט וועפן.

לאַמיר געלע לאַמפן אַנצוינדן
לאַמפן קאָן מען אויסלעשן דען מען הייב
און זיך ברייטן מיט א שוימיק טרינקליד
אויף דעם צוהייטן טאָג האָט דעט קומען
האָט אין נאָך נישט פארשפילט און נישט פארלוירן
האָט אין אים קאָן נאָך עפעס געשען...

מאָרנן צייטט אונז חידער אָפּ
דער קוילעכדיקער זון-לאַמטערן
נאָך א טאָג א פארשפילטן. און א לעבן
האָט אין אים קומט גאַרנישט נישט פאָר...

טרינקליד V

איין פיר זאָל מען אָנגרייטן איצטער
פאָר דער טרויעריקסטער שעה פון דער נאַכט:
דען קאַלטע שטערן-זונען סאַרבפלאַסן
דען זיסער הייז גייט אויס אין דויטע גלעזער
און מען גייט אויס פאַמעלעך, די אַ פּבּליק, די אַ דויטע זון.
פון לויטער מירקויט.

דאָסזשע פלייבט אונז מער אין לעבן
די דאָס דאָס איז ענלעך צו טויט:

די דער טאָג און די נאַכט און דער טאָג.

פאָמיר אויבן צומאָכן און גיין.
פאָמיר גיין צוויי מאָל אין טאָג און הונדערט מאָל
אין די הייזער מיט די פאָר מאָס גראָ
אין די הייזער דו ס'קומט גאַרנישט פאָר...

און די הענט שטייף צושפאָרן צום לייב.
נישט אַרויסשיקן איבעריקע הענט
אין גאַסן, דו מען דעם קיינמאָל נישט
אַלע מאָל — נישט דאָס געפינען...

פאָמיר אויסטרינקען די לעצטע שעה פון נאָר;
פאָר קומט דער געלער רוים מיט נאַסן
דו מען פון נאָך המיר עפעס העלן
המיר...

טרינקליד VI

איצטער זיפצט צום לעצטן מאָל די נאכט
מיט דעם רויע פון דער מאָן-בלום שלאָם.

לאַמיר צוגרייטן זיך צום אומעט
פון אַלצדינג האָט קאָן קומען אין אַ טאָג
מיט אַ טאָג.

דאָס זעקסטע טרינקליד צוגעטרונקען
צום פּלאַען נאכט-באַקאַל
זאָל הייסן דער טאָג פון רעכטעקן.

איין מאָל שריט. איין מאָל שריט. נאָך איין מאָל...
און איין גראַדער ליניע פאָר ביז פאָר...
און איצט הידער צוויי שריט אין דער קדער —
און צוריק: איין מאָל שריט. איין מאָל שריט. נאָך איין מאָל.

זיס זענען שטייפע רעכטעקן
און מאַרהאָקן זיך קיינמאָל נישט בענערן
מיט דעם שערפל פון אַ קלאָב: נישט דאָס...
מיט דעם גריפֿץ פון אַ האַרט: צוהאַט..

דויעט גלעזער-זונען אין דער האַנט
פון קליידער שטייפע אַ מעטאָלישער גלאַנץ
און אַ גלעזערנעם קלאָנג זיך דערלאַנגען לאַנג
פון איין זאָל צום צווייטן טאָג-זאָל...
איין מאָל שריט... איין מאָל שריט...

אין איצט שטייט זי בעשיטן איבערן זאגל
זיי פארהיאנעמט ריימע הארפט-בלעטער —
דער געדענקט אין פארלוירענע יאָרן...

איין מאָל שרויט... איין מאָל שרויט... נאָך איין מאָל...
ערשטע גאָס, צווייטע גאָס, דריטע גאָס...
ערשטע שטוב מיט מישן און הענט...
צווייטע שטוב מיט פיר פלאַכע הענט...
דריטע זון פון איין זייט הייזער, פון דער צווייטער...

האַס קאָן מער נאָך קומען, האָס מער...
זיס זענען שטייפע דעכטעקן.

נאך אמאל צעפענען זיך גאסן
מיט פראקספעקטן פון טאנמאסטישע מזרח
און זאגן אלצרוינג צו. נאך אמאל.

און מען לאזט זיך ארויף אין די גאסן
אלע העבן זענען די אין העב
און מען קאן נישט ארויס פון יענער גאס
און נישט פון דער מידער קאמפאניע:

לאמטערנס, האָס באהאלטן דעם לעצטן פלאקער כּוּן האַרטן
אונטערן שמייכל פון גלייכנישטיקע גלאז-ליפּן
און גייען איינצוקווייזן, אלצאיינס שוין דוּאַהין...

און ביימער גאדדריקע מיט דער אומפארשטענרלעכער
קאלירסקייט פון א גרויסער מידקייט...
און פראמבאגס, האָס גייען צוריק אין רעמיוזעס...

ביו מען שטעקט זיך אָן מיט דער שטימונג
פון דער מעלאַנכאָלישער קאמפאניע
אין דעם מעשענעם האַרבסט-סאַלאָן:
מיט דער מידקייט פון פארשפילטע זאכן.

בלעטער פאַן, מידע בלעטער.
דויעט בלעטער, געלע בלעטער.

הארבעים-נאטיוו II

איצט דעם נאָרנישט מער קומען
אויף נאָרנישט מער זאָל מען שוין האַרטן
און אַלצדינג דערט אומנויטיק און פאַר קיינעמען.

איבער די אָחונטן היקלט זיך אויף
אַ לאַנגער באַטן פון טייערן מעלאַנכאָליע-טוֹך
געשטיקט מיט מוסטערן פון פאַרלוירענע זאַכן.

און נרויסע גראַנאַטענע נעכט זענען נאָך אויסגעזעצט
מיט הייטע שימערירנדיקע צבנות פון זאַכן אומבאַקאַנטע
דאָס קאָנען נאָך אפּשר קומען. אפּשר.

אַבער אין נאַסן פאַרמעטענע דאָס זכנען שוין פאַר קיינעמען
דערן צו נאָרנישט קיינמאָל נישט געדעזענע זאַכן :
פאַנטאַמען קאָלירטע אויף קוליסן פון גראַען האַרטן.

פאַר די פענצטער שטייען זשאַדער-רויטע קאַשטאַנען.
שמעקן מיט דאָקס. מיט דעם דאָקסענעם רויט פון זאַכן
פאַרשפּילטע שוין פון אַנהויב, שוין אויף תּמיד.

הארבעים-נעפר

היינט איז שוין אומנויטיק די גראַקייט
דער זיסער נעפֿל, דער רעגן-מעפּוּד:
בלעטער זענען שוין נאָסער זשאַהער אויף טראַטואַרן.

בלעטער הענגען נישט מער אויף ביימער
דארטנדיקע אויף פּאַנטאַזיעס אין קופּער —
נאָך מיט אַ האַך צוריק זענען נויטיק געדען זיסע נעפֿלען.

פון איצטער אָן איז אַלץ דאָס געשעט אומנויטיק.
די נאָך דער צייט. און די פֿלויז נאָכגעמאַכט רעס לעפֿן
פיל מיט אומזיכערע נעלע בלעטער פֿון פֿרידן.

אין מען ראַדן זיך נישט אַרייַנגלאָן אין זאַכן
דאָרום אַלץ איז שוין פֿון אָנהויב אָן פֿאַרלירן
און אַלץ קומט פֿאַרשפּעטיקט און אומזיכער...

ליבוע-פערזן 1920

1

זיי האָבן זיך נעמראָסן אין אַ צייט
דען קיינער קאָן נישט לעבן אָן אַ צווייטן

נעמוזט האָבן זיי פון זיך אַדעקניין

2

אין ס'האָט געמוזט אַזוי קומען:

באַנעננט האָבן זיי זיך דעמאָלט
דען דער מענטש הייסט נאָך נישט, אומדערפארן
האָט אַ צווייטער מענטש קאָן אים געבן

און הייל אַלצרייניק נישט צו היסן האָט
און הייל פון אים ראָס לעבן

3

האָט זיי ליבן אַנאָנד און געהערן צו זיך
בלייבן זעלטן אין לעבן צוזאַמען.

הערט אויס דעם פאַרהאָט
האָט איר העט אַמאָל ליבן:

ליבשאַפערס היילן מער שענקען און מער נעמען
זיי ס'איז דער צווייט און מעגלעך אין לעבן.

4

פארבייגייער, טרויער קיינמאל ניטט
נאך א פארלוירענער בעלזשטער אדער
א פארלוירענעם בעלזשטן;

א גאנצער העג פון פארלירן
נייט איבער דער העלמ
אסך טעג פאראן איז געבן, אסך פרויען, אסך מענער.

ליב-עליו

די בויז שטיף אין לאנגזאם
די א זייער לאנגע טראגזע
דאָס פירט שמעקנדיקע יאָדלעט
זיין א באַרג מיט בלאָע געפּלען
אין א שטאָט א הייטער מיט לאמטערנט

איבער טעג מיט געלע זונען
איבער טעג מיט גראָע הימלען.

די בויז טרויעריק די א טראַגזע
שטיף אין טרויעריק די דאָס גליק.

מיט דיר דעלן יאָרן פארניין
דער געדענקט די פארטוידענע יאָרן...

מצבה-אויפשריפט.

דעם אַנדענק פון יהודית מאַלץ

די דאָס ציגט דאָ אונטער דעם מצבה-צייכן
האַט קיינמאָל זיך נישט מאַרנומען
מיט פאַרביקע זאַכן פון לעבן.
דאָס איז דאָס לעבן...

אין אַ קאָנטינענער רעם זענען מעג אירע געלעבן
איינפאַכע ווי מצבות.
דאָס לעבן איז שווער פון צויטער גראַקייט
דאָס איז דאָס לעבן...

דעם אָדענאָ פֿון מיין טאַטן.

ערשטע טראָפּן פֿון געלן לואַרם טאַלן אין גאַסן
דויעטע סעטע קאַטאַנאָן-בלומען טאַלן
און הייסע עפּל-בלומען, און זיפּען.
מיינע שחימען.

באַלד העלן מענטשן אָנטון שיד
שוואַרצע שיד, ברוינע שיד...
אַטן פֿון זיי העלן גיין
מיט דער זשוילקעוואַס-גאַס אַרײַם
אַרײַם ביז צו בערנשטיינ-גאַס דער פּליכיקער...

נישט די פּיס געהערן מער צון אים
נישט דער גוף צו די פּאַר פּיס אָן שיד.

אונזערן בעט אָבער שטייען
כמעט נאָך גייענדיקע צוויי שידן שוואַרצע
מיט טויזנט פּנים-קנייטשן
און צוויי פּאַרזאַמע קלעצערן אויסגעדרייטע:

צוויי אויסגעגאַנגענע שוואַרצע לעדער-שיד
האַס קענען דעם פּלאַסטער פֿון זשוילקעוואַס.

17N7N3-7J10
1 9 3 1 - 1 9 3 2

באלעדע פון א שווארצן מעלאניק.

געקומען איז ער אין א הוט ;
א קיילעכדיקן א שטייפן א שווארצן
און דעם רונדן הוט אין ביידע הענט
לאנג געקוקט אויף דעם טאמע שפיץ שיד.

און דער הוט האָט געמאָנצט אין זיין האַנט ;
אפשר פאָקס אפשר בלוס אפשר מאַנגאָ
און אויסגעזען זייער נאַריש
דער קיילעכדיק געשווייטער מעלאָניק...

זי האָט שטייף צוגעהאַלטן די ברוסטן ;
דרייסיק טעג מיט אים — נודנע בלעך-טעפ...
און נאַרישע שיכר-פיגורן
גריסן אויך מיט קיילעכדיקע הוט שטייפלע...

געזאָנגען זענען זיי שפעטער אין אַרעם :
א שפאציר — א קינאָ — א טאַנץ —
געזאָגט האָט ער צוין איר ; דו זיסע
און געצערמאָט פון מעלאָניק דעם ראַנד.

און איינמאָל איז געמאָלן דאָס האָרט...
... הייסט עס ; ניין — גייסט אַדעק — שוין אויף המיר...
... טאָ פאַרוואָס — אפשר פאַרט — אזוי פלוצים.
... דער מעלאָניק טאַנצט אַ טרויעריק-זיסן טאַננאָ.

פפעטער געגאנגען איז ער מיט א נאס
אזוי גאנג נעגאנגען די נאך קיינמאל
און דער מאנטל איז אויף אים געהען מעטאלן
און די פון בלעך שטייפן דער הויט...

דעמאלט זענען אלע בלאע גאסן
אלע בריקן פאסאזשן און סויערן
אויסגעזעצט געהען מיט מעלאניק-הויט
אלע מענער האבן אים פארשטאנען...

אזוי האט פארשפירט זיין גליק
א מענטש איז א שווארצן מעלאניק:
... רייסיק טעג מיט אים זענען גורנט
די הים קייזעריקע, נארישע הויט...

באלמדע פון א שלעכטן ראמאן

און ס'איז טאקע אזוי געקומען
די געשריבן שטייט אין שלעכטע ראמאנען
מיט די אויסגעטראכטע לעכערלעכע מזגות...

געבליבן איז ער טאקע די המיר
די שענסטע דערמאנונג פון איר לעבן.
און געדען איז ער די המיר
דאס גרויסע אומגליק פון איר לעבן.

נישט געקאנט מיט אים לעבן נישט אן אים...
פארהאט האסטו צעבראכן מיין הארץ..
און דאס הארץ איז איות המיר צעבראכן
די געשריבן שטייט אין שלעכטע ראמאנען...

...און פארשפילט איז א לעבן. לאנג די אומעט
די פארשריבן שטייט אין יענע געשיכטן.
דאס הייסט דעו דאס הארט פארשפילט...
אבער אלע פארשטייען דאס הארט.

אין אלע גאסן און הייזער
טרעגן אין זיך צארטע דאמען, הערן שטיימע
שערבן פון צעבראכענע הערצער
אויסגעשניטענע פון שלעכטע ראמאנען...

און פון האלץ אויסגעשניצטע דאמען זיסע
און היצערנע הערן שטיימע
מאכן נאך א שלעכטן ראמאן
דאס הייסט: לעבן און גליק און טויט.

באלאדע פון א צענדלין הארץ I

אָננעהויבן האָט זיך דאָס מיט אַ האַרץ.
די געהיינלעך: מיט אַ האַרץ אַ צענדלינג
די עס הויבט זיך אָן אַ יעדער אומגליק:
נישט מיט אים געקאָנט לעבן, נישט אָן אים.

זיין נשמה איז געווען די אַ קאַליר,
געווען נאָר סאָר איר אַיין דער העלמ.
געזאָגט האָט ער אַרויף דיר האָב איר גאַרנישט
גאַרנישט נישט געהאַט אַיין דער העלמ...

נישט געקאָנט מיט אים לעבן נישט אָן אים...
אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק...
געמוזט האָט זי פון אים אַהעקניין
און געווען זיין שאַץ און זיין גליק.

דעמאָלט זענען פון שטאַט-נאַסן אלע
פרעמדע מענער געקומען און געשלעפט
אירע לייפן הענט אירע און ברוסטן:
אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק...

אזוי שדער איז דער גאַנג צון אַ צווייטן,
אסער סאַרט... נאָך איינמאַל... נאָך איין פרוּד...
אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק... אַ דאָס גליק...

פרעמדער מאַן באַרירט צאָרט צוויי ברוסט-עפּל.

באלמדע פון א צעפראכן הורץ II

...און צום סוף איז טאקע געקומען
זיי אין אלטמאָדישע קאָמישע ראַמאנען
זיי מען ליבט ביז צום טויט און אומגליקלעך...

אָנגערופן האָט ער זיי: אַ לאַנדשאַפֿט...
אַ טרעמד לאַנד מיט שמעט אומדערהאַרטע...
אָנגערופן האָט ער זיי: דער ים,
זיין נשמה איז געהען הי אַ קאַליר
,היי טון האַרבסט-טעג סאַמעטענע זוכע
,און באַשטימט פאַר איר אין דעד העלט...

דעמאָלט זענען קליינע מערק מיט אַקאַזיעס
געהאַרן אַ טעאַטער-דעקאָראַציע
מיט פאַרבאַרגענע, מעלאַנכאָלישע מזלזות...

און סתמא האָט געמוזט אזוי געשען
אזוי זייער געמוזט און נאָר איבערוק
ביז עס איז אוש געקומען און געשען...

נישט געקאָנט מיט זיך לעבן, נישט אָן זיך...

באלאדע פון דער שלעכטער ליבע

ליבער האָלט שוין טויזנט מאָל געהען
דען ער קומט נישט
דען מען האָלט זיך נישט געהען באַגעגנט:
צווישן טויזנט מענטשן ער און זי...

נישט קיין גרינע בלעמער און קיין הימל
נישט קיין בלאָער מאַרגן און קיין אַחנט
זינט דער צייט...

טײַז געקומען די עס קומט געהיינלעך
מיט דעם גליק
טײַז צו באַרנישט נישט געקומען
צווישן זיי, אַ דאָס גליק...

זיי האָבן פאַרבאהאַלטן די געפילן:
אפּער ליבט ער נישט... אפשר ליבט זי נישט...
אזוי די סיבאַדאַרף זיין... נאָר אים איינציק...

שפעטער איז געבליבן דער אַנדערע
זפאַרגליכן שוין אמאָל צו געלע בלעטער
איז אפשר צו הייניק דער אַנדערע
מיט דערטער אַזעלכע די; דו גליק מיינט

מאָ פאַרהאַטזשע קומט כּסדר דער זאָץ:
דאָלט דאָך שוין בעסער געהען
דען מען האָלט זיך נישט געהען באַגעגנט...

באלמדע פון פאריווער פלאסן

אויף פלאס פינאף אין פאריו
האָט מען זיך געליבט און געטויט
און געפויטן דעם געליבטן אלע נעכט
און געזונגען העבן קורצע גליק...

אויף פלאס טעבאסטאָפּאָל און אָרעאָן
זענען מענטשן געשטאַנען ביי לאַמטערנס
גענטשן האָבן זיך גערופן מיט בליקן
און מיט מירע היערטער און הענט.

און אויף פלאס און נאס מאָנטמאַרט
איז אפילו די הויט מיר געוואָרן
די פילץ גראַעד און אַ האַרמנדיק האַרץ
און דער קאָקסאָיל געווען זיס הי דער טויט...

... אַ טרויעריקסטע גליק די
הען ליבשאפט הערט אַ ליר...

קוויקע פלעצער פון פאריו
זענען פיל מיט אומפארשטענדלעכע מזלות
חו די ליבשאפט איז שוין אַ קליין ליר
זיס און טאָנדייטנע הי דאָס געבן...

באלאדע פון פארזער געסלעך

מין טראַקאָרעראַ געקומען —
פלאַס טראַקאָרעראַ איז די אַ מויער;
פלאַך נייט דער סענע-טייד
און דער דערטיקאַל ליגט אין טור אייפֿל,
דאָס פֿיסט מיט דער דעקלאַמע פֿון סיטראָען.

פון מיראַמעניל געקומען פון גערענגטן פלאַס אַרבעטן
פון פלאַס גרענעל און לאַמאַט
מיט מעטראָ-טרעפּ אויסגעטרעטענע,
פון בויגדארן מיט דעקלאַמע פון קאַרום-זייף:

געסלעך שמאַלע מיט אַ גורל
צוגעקלעפט צו די הענט פון פֿאַרנט,
די דאָס בליק און דאָס אומבליק אינזערס
האַבן קיין צייט נישט אפֿילו
צו געפונען זיך אונטערשטע הענט.

אַזא געסל חי קאַמפּאַניפּרעמיער
אַזא געסל חי מולען דע פֿער
אַדער געסלעך פֿאַרהיאַנעטע פון מאַנטמאַרט.

פאר קאַמפּאַניפּרעמיער שטייט אַ באַר
דער גרויער באַר, פֿעליקאַן.
דאָרט זענען המיר די לאָרנט געשלאָסן
און מען הייסט נישט, דאָס עס טוט זיך אינעווייניק,
אַ עס טוט זיך דאָרט מסתמא גאַרנישט:
דאָס זשע קאָן זיך טון... נאָך איין קאַטאַליז...

אויף געטלאַסענע הייסע פענצטער-לאַדנט
טאַנצן גרויסע רויטע בייכער און גרינע
אויף פיס דינע מיט פנימער הי ראַזשינקעס.
אַ מען טאַנצט הען ס'קאָן שוין גאַרנישט קומען...

דער מאַנטמאַרט איז דאָ און פלאַס קאַנקאַרד:
זיי ביידע זענען אין פאַריז.
פלאַס קאַנקאַרד איז פאַר זיכערע און באַרוישטע,
דער מאַנטמאַרט פאַר פאַרשטימטע לעבענטס —

און צום סוף מוזען דע בער, דאָס געסל —
מוזען דע בער היז מען הייסט נישט פּלוצים,
צוהאַט אייגענטלעך דאָס קומען אַהערצו...

און האָט הייסט דען דאָס הערמל: לעבן
כאַטש אַלע פאַרשטייען דאָס האָרט...

די באלאדע פון דעם סענע-טייד

דער נעפל איז געווען זיי דייכער סאמעט
דער בלאָער פאָריווער נעפל —
און געווען זיי אַ בולדאָר:
פון דער גרויסער שטאַט פאָריווע אַ בלאָער פלאַסער.

און דער סען-פייסאָזש געווען אַן אַנזיכטס-קאַרטל
מיט אַ רויטער שייף סענטימענטאַלער
און אַ טייד פון אולטראַמאַרין.
אָד, פונדאָנען פּלוצים אַ שייף
האַס פאַסט זיך גיכער פאַר אַ ים
אין פירט אַ טראַנספּאָרט פון גאַלד-סאַרדינען!

און אַ רויטגעלאָקטער האַנאַבונד עסט אַ הערינג
און דער הערינג איז זיס-גראָן זיי דער הימל
אין פייסאָזש מיט דער צינאַבער-שיף.

איבער דער סענע די בריקן:
בריקן פאַטעטישע
און בריקן סענטימענטאַלע
בריקן מיט אַ טראַגישן זשעסט פון איין בוינן
און בריקן פון שפּיצענע טרויעריקייטן
אין אייזן...

פיו מען קומט ציין איינער אזא:
אזא זיס טאנדייטנער די דאָס לעבן.
יענע ברוק שפילט שעמעוודיק אויז צופעליק
מיט אַ פאָר אומבאהאַלפענע אַקארדן
די באַנאלע קאָמעדיע פאַרזאָנקייט...

אויז מען דארף פאַרבויגיין מיט צאַרטקייט
לעבן די צוהאַנציק סענע-ברוקן:
די זיי האַלטן זיין דאָס לעבן...

צופיל איז כסדר דאָס לעבן...
אויז מען מוז זיך ציין אים אומקערן:
צו דער צינאַפער-שוף מיט סארדינען
צו אולטראַמאָרין-טייכער אויז צו מענטשן...
...בלויז אַ שאָר די פאַרלוירענע צייט...

שונד-באלאדע פאר'ן

און מען קאן סארבעסן דעם קאליר
דעם פאסטאן און אטירי דעם שטאָם
פון דיינע קרעפן דיינע קליידער דיינע ברוקן
פאר'ן דו שטאָט ס'ן פונט-מארביקן שונד.

און סארבעסן קאן מען דעם סאמעט
פון טראַטוארן און אסטאלטן
פאר'ן בערלין שטאָקהאָלם
און שמעט דאָס איך האָב נישט געזען —

דען מען דוינט אין אַ לאַנר
וואָס איז מיט פעלדער באַקלעבט
הו שמעט זענען הי פעלדער
פון לאַנגהייך געלן און זיצט קארטאָמל...

אַ קארטאָמל-בלומען שמעקן זיס און צארט
דען ס'בלענד נישט קיין האַרדזאָנט
מיט פראַטספּעקטן פון שטאָטישע מזרח...

אַבער ערגעצוהו זענען פאַראַנען שמעט שנעלע
הו קלעביקע מעטראָס
קאָנען זיין הי טייטלעך זיסע
און הי זייוונט קינדריקע הייסע.

אין מען בענקט צו דער שטאָט וו מענטשן
זערן זייער מיר און ניוקלעך
טון קלעבוקע מעטראָס און אסטאָלטן
זון מויזנט קאָלירטע געשמאַלטן
שטאָסן און מענטשן אין ברוקן
איבער דער גרוינער טענע.

צענקלעך אויף שאמפעליזע

אויף פלאס דע לא קאנקארד אין פאריז
טאנצן אויטאָס א מעכאנישן באַלעט
ארום א טעלעיע פון קיזן גלאָז.

אויף אַלע פלאַץ-שטערן פון פאריז
אָפּעראַ עטאַאַל מאַדעלען
נייט א ים מיט שטאַלערנע אויטאָ-כודאַליעס
דער באַלטישער גראָער ים טון פאריז.
אין בולדאָרן אָבער נייען טייכער פון אויטאָס.

דער בולדאָר טון שאַמפעליזע איז די אַ שטאַט
און דער צוואַנציקסטער גאַרן פון בולדאָר
איז אַ שטאַט פון קאַלמן נעאַן.
נעבן שאַמפעליזע פליסט די סענע
די סענע איז פון עלאַסטישן שטאַל
די סענע איז די אַ טראַגישער באַשלוס.

איבער שאַמפעליזע פליסט קאַלמער נעאַן
אין שאַמפעליזע פליסן אויטאָס
שטייען פליזים קרומע צאָרטע בענקלעך
פון נאַסן נעפּל
פון לופט בלאָער און פון שטרוי געלן
אַ, דאָ קאַן מען מיר זען די אַ בוים.

קאָריראַדן פון בלאָגער פּוסט און נעפּל
בענקלעך פון בלאָגער פּוסט און נעפּל
און מער נאָרנישט
שטיקער לעבן האָבן זיך פאַרפּאַנטערט
אין בענקלעך פון בלאָגער נעפּל
אויף די בילדער פון מאָלער אַנענקאַם.

דאָס לעבן איז אַ צאָרט פאַרבלייבן
איבער בלאָגער קאָריראַדן פון אַנענקאַם
איבער שטאַלערנע שאַמפּעלזוישע פעלדער
מיט שטיקער מירע נשמות
צוגעקלעפּטע צו שטרויענע בענקלעך.

צום אָפּהוישן צאָרט איז דאָס לעבן
אין נעפּלענע בענקלעך
אין שטאַלערנע אויטאָ-מושען
מען דאַרף צאָרט פאַרירן קילע נעאַן-רעקלאַמעס
און דאָס לעבן.

באלאדע פון א גאסן-מיידל I

און פארדאָס נראָד אַ שוף מיט אַכט זענלען
דאָס דארף קומען צו דיר פון דער הייטנס
רויט גאסן-מיידל פון דער, אָפער סאַר דריי נראָשן...

בעטראַנן זיך אין שוואַרצן קלאַט-שטאַף
— קלאַט איז אינגאנצן ענלעך צו אַטלאַט —
אין לאַנגע שוואַרצע זאַקן מיט אַ גלאַנץ
און מיט רויטע זאַקן-בענדלעך צום אַראָפּציען.
בעטראַנן זיך אין זייד און אַטלאַט...
און שוואַרץ איז געדען איר קאָליר איבער אַלע קאָלירן.

מעג סאַרבייען אויף אַ פלוש-רויטער סאַטע
די סאַטע קען זיין די אַ געליבטער
געהאַט האָט זי אַ געליבטן אין אַ העלן פאַלמאַ
ער האָט זי פאַרגעסן, ס'מוז אַזוי זיין אַפּסר...

און שוואַרץ בעטראַנן זיך דאָרום
אַלצדיג האָט פאַרדאַרשט נאָך געשען.

מיט דער פרוינדין האָט ער זי פאַרגעסן
אין דעו פּליאַ-פּירזשאַמע די פרוינדין
שונקט אַזוי, ערויט אַ ביליקן דאָסאָן.

אָבער נישט דעררויסט האָט ער זיך קיינמאָל
נישט ער און נישט קיין צווייטער
אז געהאָרט האָט זי אויף אַ שוף
און די שוף האָט אַכט גרויסע זענלען
און די שוף איז פון מעש און פון קאַפּאַלעט
די דער ים מיט אומבאַקאַנטע קאַנטיינענטן...

אָך, האָט פאַראַ שלאַנקע קיניגין — אָך
באַטש פאַרגעסן האָט זי איין אפּאַש...

אַ, זיס גליק צו האַרטן אזוי
אויף אַ שוף מיט זענלען הייסע
האַט זאָגן נאָך צו אַלעדרינק
זי טעג אויף דער פּלויש-רויטער טאַפּע
זען קיין גאַס קומט נישט צו באַזוך...

באלמדע פון א גאסן-ניידל II

באלמדע פון א גאסן-ניידל
מיט דעם מעשענעם נאָמען מאַיא
דאָס האָט פּרעזענטירט איר לייב
און איר זייער טרויעריק האַרץ
אין אַ מאָדשטאַט-ספּעקטאַקל פון פּאַרזי
איינמירט: דריי פּראַנק און העכער...

ס'איז אַ פּאַרט, אַמער מאַרסעיס, אַ לאַמטערן
אַ באַלויכטן פענצטער און אַ טיר.
אין דער טיר האָט זיך אַראָזע קלייד צעעפנט
דאָס קלייד האָט געהערט צו אַ פּרוי
און די פּרוי האָט געזאָגט בלוז אידן האָרט:
קום...

און איצטער פון דעם געלד
דאָס מען האָט באַזאָגט איר:
זי האָט נישט געבענקט צו קיין פּערס
נישט צו קליידער אַטלאַסענע און פּירזשאַמעס
נישט באַראַרפט קיין שטיקער גלאַנץ און קיין גאַלד-
בלויז אַ שטיק געהיינלעך גליק
בלויז אַ טראָפּן פון געהיינלעכן לעבן...

אַ, פּאַפּיר-שאַכטל גראַע מיט גילדנס רויטע
פּאַרשענקט צו אַ ניי מיידל אויף פּירזשאַמעס —
יענץ מיידל האָט אָפּגעשוירן די האָר
טאָך דעם ערשטן קוש אין דעם האַלז...

... און דאָס קלייד צעעמניי יוד הייטער:
א גרויז קלייד, אָן קנעפּ און נאסטמרוינטלעך...
אָ, דו נעמט מען דאָס גליק דאָס אומקלוגע...

א זיסע טרוי מיט אַ מאַרשפּילטן לעבן
נישט מער און נישט היינטיקער ווי ביי אונז אַלע
פּרוּזט נאָך איינמאַל: דו... קום...

אין מיטאָנן קעכביקע און טון גאַרנישט
זיצן האַקסענע מיידלעך אין פענצער
האַקלען דאָז ברומט-העלטערס צאַרמע;
... צוויי אויבן אויף די דראָטן און דריי...

אין דעם פּאַרט ביי אַ נראָען ים
אין דעם פּאַרט ביי אַ ים טון הייסער בלאַקייט

ביינאכט געהען הידער אַ שייטעריי:
דער אפּאט האָט זיין מיידל דערשלאָסן
דאָס מיידל אין דער לילא-פּירזשאַמע
עמוצער האָט אויסגעקלאַפט מיט טינעף טינער
די מעלאָדיע טון אַלע טרויערוקע לעבנס...

אַבער די היינטקסטע זאד דאַרף נאָך קומען
און מען דאַרף זיך צו איר צוגרייטן
מיט אַ גוט צוגעפּאַסטן פּוזעם-העלטער...
... דריי אויבן אויף די דראָטן און צוויי...

לעגענדע פון גאלד-שיפן

צומאָל איז דער ים קאָפּאלטן פּאַרטראַכט
צומאָל אולטראַמאַרינבלאַ מעלאַנכאָליש

און גאָלד איז חאַרעם און צאַרט
אַדער מיטאַנדיק היים.

פון שערבורג געגאַנגען, אייראָפּע' די שוף
פון זייערפּאָל די, געאַרניק'
און איין שוף א דולע האָט גאָר געהייטן, מאַנהאַטאָן.

שיפן פירן גאָלד איבער ימען
קייזערדיקע, הי דאָס לעבן מאַנאַטאַנע
קייזערדיקע שטיקער גלאַנץ און גליק.

שפעטער אין באַנק-הייזער און קאַנטאָרן
זיבן הויפטס בענקשאפט זיסע
אין רעזערוו-פּערזאָל-באַנק ניו-יאָרק
אין אוניאָן-באַנק לאַנדאָן און מאַדריט:
זאכן און מזלזות פאַטאַלע
און דאָס גליק פון דער העלט: דאָס געשען...

דאָלט קיין נאָרד נישט געדען אויף דער דעלעט
דאָלט מען עס אויסגעטראַכט
צום צייכן פון לעבן און גליק.

דער ים איז קאָמאָרט
דער ים איז אולטראַמאָדינבלאָ
איבערן ים גייען גאָלד-טראַנספארטן
די מאַראַנצן ווי חכרינג-שיפן
קיינער זייסט נישט פון די גאָלד-טראַנספארטן
נאָמענלאָזע און פאַטאַלע.

פאַרהאַט פירט מען גאָר אין קאַסטנס
אונזער בענקשאַפט און אונזער גליק
און נישט אויף זעגען אָפענע
אוינזאמע און שטאַלצע די לעגענדן...

לעגנודע פון די באנקהייזער

פון האלבע-אָמפּיציעלע נאָמיצן חייסט מען:
דעם פערטן מערץ ניינצנהונדערט דרייאוונדרייסיק
האָט דער גאָלד-אוצר אין רעזערוו-סערעראַל-באַנק
אויסגעמאַכט ביי די פיר מיליאָרד דאָלאַר.

און גרעסער נאָך הי דער זיערט פון באַנקנאָטן
איז בעהען פון געלן גאָלד דער הויפּן:
מיט אַ האַלבען מיליאָרד מער... אַ דאָס גליק...

פאַרגעקומען איז דאָס אין שטאַלצע האַלקן-קראַצערס
פון ניו-יאָרק, דעמאָיט איז טשיקאַגאָ
אינמיטן פון דער קלאַסישער רו
פון זענט. פון גלאָז. פון שטאַל.

זענען געלעבן גאָלד-הויפּן
די ערד פעטע
אין די אַ גליק אַ שווערס.

ביז מען האָט נישט געגלויבט
אז ס'קאָן זיין:
גלויבן נישט געקאַנט אז גאָלד
קאָן ליבן הויפּנחייז אומגלויטיק
די קרומע פעטע ערד

ביז מען האָט עס געוואָלט אָנטאָפּן
טיילן גאָלדן בלומ אין דער זעלט.

דעמאלט איז דורך דריי האָבן לאַנגע
נאָרד אנטלאָפן פון באַנק-הייזער און קאנטארן
סאר דער העלם אָבער האָט האַלם פון אָרדנונג
האָבן נאָרד סארטראָטן באַנקנאָטן
און פאפירן.
זיבן מיילארד האַלער
האָבן אויפן פארפלייצט די העלם
דעם העלם-באלאנס אויספעהאלטן.

אויסער קאָן מען שוין צעעמענען די באַנק-לאָנס:
אויסער בייט מען אויס פאפירן
אויף שטאָטן
אויף קליידער אויף הייזער אויף קארטאָס:
און די העלם האָט שוין הידער מזלחה...

לעגענדע פון זילבער

זילבער איז אַ רעזיננרמער מעטאַל
זילבער איז מילך און אָפּזייטיק
און די פערזגראַע מידע פאַרנאַכטן.

זילבער איז גלייכניגטיק
און דעריבער אומעטיק זייער
די עמיצער האָט גלויבט שוין נישט אין גאָרנישט.
און איז תמיד טון לעבן דערהייטערט.

און דעריבער האָט זיך מיט זילבער נישט גערעכנט
אויך די העלם-הירטשאַטט נייצנהוינדערט דרייאונדרויטיק...

אַבער מענטשן קאָנען נישט לעבן אָן בעלר
האַט קויפט און בייט און פאַרקויפט
די זיסע נוצלעכקייט טון אונזער לעבן.

אויסגעביטן דאָס לעבן אויף שטאַבן
אויף קאָיירער, אויף שיד, אויף קארמאַט
דורך דעם בעלר
דער הייב אונזער לעבן אָן בעלר...

אויפן ערשטן אָרט שטייט דאָס גאָלד :
און האָט נאָך פאַר אַ מעטאַל אַזוי האַרעם
אַזוי צוגעבונדן צום לעבן...
אויפן צווייטן אָרט שטייט זילבער
זילבער איז אַ גלייכניגטיקער שטאַף...

אָבער דאָס שטאַלצע באַלד איז געווען צו הייניק
און מער באַגער איז געווען אין דער העלם
איידער רויטער האַרעמער באַלד-מעטאַל...

דעמאָלט האָט אויך זיכער דערשעבט
זיין שטאַלצע און גראַטעסקע צענענדע:
א שטיק זיכער פאַר לעבן א שטיק
א שטיק לעבן הערט נויטיק פאַר זיכער
זאכן גאַקומען גורל אדאָנק זיכער...

הען פינאַנצפּאָטענטאַטן
הען גרויסע קאַנצערנען, נאַט-גרויפן, פאַבריקן
פון פאַרדס, דעטערדינגס און קרויבערס
ביבן פלוין א הינק מיט א הינגטש...

דעמאָלט קאָן אטייל זיכער
דער פּלאַטער, אָפּזייטיקער מעטאַל-גוף
סאַרפּלאַנטערן די העלם אין גורלות
אין דעם זשאַנר פון א נייער צעבענדע...

דאס טרויערדיקייט זענען א דעקאראטיווער עלעמענט פון צען
ראס נאנצע צענן קאן ווערן דעקאראטיוו; דאס נעשעט
דענסטמאָל, ווען אַ הערשאַישע, רויע סעמע, צו העלבער ס'ווערט
דערמורט די טיפיקייט פון צענן, דעמאָסטרירט די אורסכעמע פון
מאָנאָטאָפֿיע.

דעבאָט מוז מען זיך אומקערן צו דער אינסערפֿעטאָפֿיע
(דעם איבערבויען) פון די פאָר רויע פאָקטן פון צענן.
ווי אַן אָרנאָמענט הערט דעמאָס אַויסגעפֿעלט מיט פאָר
טירונגען דער צענן-שטח: אַן אָרנאָמענט פון פאָסירונגען, וואָס
צאָוט נישט צו קיין איבעריקן טראָפֿן פֿאַרן פאָרמאָטאָפֿיע.
דער רויער, קאָנצענטרירטער, דוידוימענוואָנאָלער צענטער
קומט הערט דאָ ווי אַ צוויידימענוואָנאָלע פֿאַלע דעקאָראַציע.
אַבער מיט דעם דעקאָראַטיוויסטישן צעלינגן דאָס צענן אַן
א דעשט אין פאָסירונגען — קומט אַוועק אַ פֿיכטישע קאָנסטעלעאַציע
פון דעכענען זיך מיט ערבערונג באַדאַנענע, פאַרטיקע, זאַכן;
זאַכן, וואָס "דאַרטן קומען", און דער איינציק מעגלעכער צו-
שטאַנד: פון וואָרטן; דאָס אָפּוואָרטן פון פאַרטיקע מעגלעכקייטן,
פון "איבערלעפֿונגען", וואָס קאָלירן קומען אַדער נישט קומען.
אויף אַזאַ אַיפֿן פֿירט דער דעקאָראַטיוויסטישער צענטער
נאַכעם צו אַ קאָנסומפֿטיוון: "קאָנסומפֿטיוון" דערפֿאַר, וואָרטן
וואָרטן און זיך שפּאַרן זיך מיט פאַרטיקע, פון אינו אומ-
פֿאַהענדיקע, פֿאַסירונגען.

אין דעם באַנד זענען די צויער פון די ציקלען „טרינק-
צויער“ און „שונד-באלאדן“ אן אויסדרוק פון א דעקאָראַטיו-
וויסנשאַפֿט קאָנסומפּטיוון פּעבליסטישעס. דער ציקל „מאַנעקווען“
פּרעזענטירט דעם קאָנסומפּטיוויזם, דעם המשך פון די „טאַג-
סיגורן“.

די ראָזיקע דיאַלעקטיק פון אינהאַלט האָט זיך אַנטפּלעקט
ווי פּרייז דעם הינדערשעבן הענעלען געזעץ.

די טעזע: דער רויער טעמפּאַטור פון פּעפּן; די קילקייט
פון הערפּאַרשע מאָנאָטאָניע; די מאָנאָטאָנישע רעכטעק-פּינור די
א צייכן און סימבאָל פון א פּעבליסטישע; שטימונגען און פּאַסי-
רונגען, האָט דערן אַמפּאַטיקסטן באַצייכנט מיט די נעמען פון
געאָמעטרישע סיגורן און פּראָפּן אין זיך דעם אינהאַלט פון סיגורן,
די אורטעמפּ פון קייטערדיק און רעכטעקייט; (די פּסיכישע סראַנט-
פּאַזיציע פון די צוויי פּרינציפּן איז: די דינאַמיק — דיאַס
וואָרסן — די פּאַראַנדערשונג פאַרבונדן מיט דעם בילד פון דער
עלעמענטער ליניע; די סטאַטיק — די שטיקקייט פון מאַס —
די אַזמאַרענדערשעקייט, צו וועלכער מען מוז צורעכענען די
מאַנאָטאָניע פון ווידערקומען — מיטן סימבאָל פון דער רעכטעק-
סיגורן.

אַזאָ פּעבליסטישע אַנטשפּרעכט דער סטיי פון קיביוזם.
דער דמשך פון יענעם קיביוזם איז דער קאָנסומפּטיוויזם. דאָ
ווערט צום הויפט-פּראָבלעם דאָס רעמאַסקירן פון אַנטקעגנזעצטע
מענדענען פון פּעפּן, האָט נעמען איצטער אָן די געשטאַלט פון
פּרעזענטקייט און מאַשינעלעקייט. דאָס אַרובערניין און פאַרמישן
די גרענעץ צווישן דעם מאַשינעל-מעכאַנישן און דעם פּלייטשעדי-
פּעפּערדיקן פּרינציפּ שאַפט די שטימונג פון סטאַטיק מיט דער
אינברענען פון פּעבליסטישע-ווינדערשעקייט.

דער אַנטרעטע; די טראַגיק פון מאָנאָטאָניע און דער
אורסכעמע פון רעכטעק, דער בלינדער קרייז פון זאכן; דער

בלינדער קרייז פון נשמה-פאסירונגען, ווו צוויי אנטקעגננעצעמע
און איינציקע מענלעכקייטן הייזן זיך ארויס ווי נישט אויס-
פירבאר, האָריסקיינע פון זיי ניט קיין בלוז נישט.

דער ס'נמען: די רעהאביליטאציע פון דעם וואָס איז
צוגענלעך און מעגלעך; פון דעם לעבן. דאָס באַטייט: די
רעהאביליטאציע פון מאַנטאָאָניע און פון דעם טאָנדייט, דעם שמאָק
פון אלע היכמיקע פאסירונגען.

און היינט קומט ווידער די צייט פון אַ נייער מעזע: אַ
דייע, האַרע אורסקעמע פון לעבן דערמ נויטיק, דעריבער פאָ-
דערט דאָס פּרעזענטירן פון אַ דעקאָראַטיוו-קאָנזומפּטיווער מאָד-
עציע אָן אויסקלערונג.

אמער קאָן זי באַשטיין און דעם, וואָס אַיעדע קאָנסטרוק-
טיווע לעבנט-פאָרמאָציע אַנאָחיקע זיך ביז צו דעקאָראַטיווקייט.
אמער און דעם מאַקס פון מאַמענטן, וואָס דעקן-אורט ד'
צווייטע זייט פון יעדער זאך אין לעבן: די אימענדלעכע טרויערוקייט;
דעמאָלט דערמ דעהאביליטירט דער דעקאָראַטיוויטיטעט-
ערינציע טרויערוקייט, ווי עפעס, וואָס געהערט תמיד צום לעבן.

א' נ ה א ל ט

ו מאנעקינען 1930-1931

5 - 9	פיגורן-לידער (I-V)
10	קייילעכדיקע לאַנדשאַפט
11	הערינג-פעסטעך
12	האַלץ-סוחרים
13 - 14	לאַלקעס
15 - 16	פערד און טאַרסן
17	מאַנעקינען
18	אַ ליד פון שטוב-מעבל
19 - 20	וואַסער
21	צוויי מעטאַלן
22	הייזער
23 - 24	שטאַט-גראַטעסקע בערלין

וו טרינק-לידער 1930-1932

27 - 34	טרינק-לידער (I-VI)
35	I האַרבסט-מאַטיוו
36	II האַרבסט-מאַטיוו
37	האַרבסט-נעפל
38 - 39	ליבע-פערדון 1920
40	ליבע-ליד
41	מַצבּה-אויפּשריפט
42	שיד

וו שונד-באלאדן 1931-1933

45 - 46	באלאדע פון א שווארצן מעלאניק
47	באלאדע פון א שלעכטן ראמאן
48	באלאדע פון א צעבראכן הארץ I
49	באלאדע פון א צעבראכן הארץ II
50	באלאדע פון דער שלעכטער ליבע
51	באלאדע פון פאריזער פלאטן
52 - 53	באלאדע פון פאריזער געטלעך
54 - 55	באלאדע פון דעם טען-טייך
56 - 57	שונד-באלאדע פאריז
58 - 59	בענקלעך אויף שאמפעליזע
60 - 61	באלאדע פון א גאטן-מיידל I
62 - 63	באלאדע פון א גאטן-מיידל II
64 - 65	לעגענדע פון גאלד-שיפן
66 - 67	לעגענדע פון באנק-היייער
68 - 69	לעגענדע פון זילבער